

Školitelský posudek na bakalářskou práci

Zuzany Karlíkové

Reakce naivních ptačích predátorů na aposematickou kořist.

Předložená bakalářská práce řeší rešeršní formou otázku, nakolik jsou výsledky experimentů testujících efektivitu jednotlivých výstražných signálů závislé na vlastnostech použitého ptačího predátora. Vzhledem k bohaté škále metodických přístupů ke studiu aposematismu, která se rozbujela především během posledního dvou desetiletí, není pro čtenáře úplně jednoduché udělat si na jejich obecný závěr. Obzvláště v případě, kdy je předmětem zájmu poměrně konkrétní teze např. význam barvy anebo chemických kvalit v ochraně kořisti před predátorem, bylo již použito rozmanité spektrum experimentů, testujících tuto otázku z mnoha stran a tudíž používajících odlišné přístupy (kořist, ale i predátory).

Zuzka tedy dostala za úkol vypořádat se s touto změť, alespoň v případě užívání různých druhů ptačích predátorů. Konkrétně se nám jednalo o míru zobecnitelnosti reakce sýkor a kuřat na aposematickou kořist. Tato otázka byla jednak poměrně důležitá pro určitou validaci našich předchozích experimentů se sýkorami koňadrami (ale i jinými v přírodě odchycenými pěvci) a zároveň se zdála poměrně uchopitelná. Nicméně, jak to tak bývá, i takhle ucelený problém, ve skutečnosti ukrýval překvapivé množství prací, které mají k danému tématu co říci. Rozhodli jsme se proto omezit srovnávání pouze na práce používající ptáky nezátížené předchozí zkušeností (naivní) a zároveň čelící co možná nejpodobnější kořisti.

Samotná bakalářská práce se skládá v podstatě ze dvou částí. V úvodu studentka poměrně zevrubně seznamuje čtenáře s celkovou problematikou experimentálního výzkumu aposematismu, s důrazem na využití naivních ptačích predátorů. Druhá část představující vlastní rešerši si vybírá několik prací, které používali kuřata a sýkory v co možná nejpodobnějších experimentech a srovnává jejich výsledky. Získaná data z počátku slibovala možnost použití metaanalýzového přístupu, nicméně jsme narazili na problém nejednotnosti kvantifikace výsledků (např. počty útočících ptáků vs. proporce různých typů napadené kořisti), proto jsme pro účely bakalářské práce od metaanalýzy upustily, nicméně věříme, že alespoň pro část dat by mohla být tato analýza provedena.

Co se týče práce studentky samotné nemohu mít sebemenších výhrad. Zuzka se od počátku vrhla do vyhledávání literárních zdrojů s vervou a samostatností a rychle si osvojila základní postupy vyhledávání. Do první části bakalářské práce se jí nejen podařilo zakomponovat vše nezbytné o aposematismu a výstražné signalizaci, ale dala si i poměrně dost práce s dohledáváním detailních informací o ontogenezi ptačího vnímání a kognice, což i pro mě bylo velmi užitečné. Rešeršní část práce, ať už byla sebevíce náročná, zvládla Zuzka nadmíru dobře, protože samozřejmě musela pročíst, mnohem více prací, než kolik jich bylo nakonec hodnoceno a vybrat z nich ty, které lze nejlépe srovnávat. Navíc se i Zuzce podařilo splnit mou částečně šikanistickou prosbu o vytvoření tabulky, v níž by byl shrnut experimentální design použitých prací. Tato tabulka zpočátku hrozila nárůstem do netisknutelných rozměrů, nicméně se jí nakonec podařilo zkrotit a výsledek je až překvapivě přehledný.

Celkově tedy považuji Zuzčin přístup k práci za více než optimální, bakalářskou práci považuji za přehledný a užitečný počín, který by mohl i budoucím studentům posloužit při dohledávání literárních zdrojů a doufám, že pokud se podaří zvládnout kvantifikovat výsledky použitých prací, mohla by případná metaanalýza také spatřit světlo světa v impaktovaném periodiku.

V Českých Budějovicích
28.5.2010


.....
Petr Veselý